

V letu 2020 bo Pomurje re(j)dno dobra slovenska pokrajina, ki svojim prebivalcem in obiskovalcem s trajnostnim razvojem zagotavlja sonaravno bivanje z okoljem, visoko kakovost življenja in celosten razvoj lastnih potencialov.

Letno poročilo o izvajanju Regionalnega razvojnega programa Pomurje 2014-2020

LETO 2018

Razvojni center Murska Sobota, nosilna RRA

Dokument: Letno poročilo o izvajanju Regionalnega razvojnega programa Pomurje 2014-2020, leto 2018
Št. dokumenta: RRA/2019/2
Institucija: Razvojni center Murska Sobota.
Kardoševa 2, 9000 Murska Sobota, Slovenija
Odgovorna oseba: Bojan Kar
Pripravila: Sabina Potočnik Magdič
Datum: Marec 2019

KAZALO VSEBINE

Razvojni program Pomurje 2014-2020	3
Spremembe izvajanja RRP	16
Napredek pri doseganju ciljev	18
Doseženi učinki	21
Težave pri izvajanju RRP	24

Razvojni program Pomurje 2014-2020

Regionalni razvojni program Pomurje za obdobje 2014-2020 (v nadaljevanju RRP), ki je temeljni strateški in programski dokument na regionalni ravni, sledi usmeritvam nacionalnih (Strategija razvoja Slovenije, Partnerski sporazum in Operativni program) in evropskih (Strategija Evropa 2020) strateških dokumentov, za doseglo pametne, vključujoče in trajnostne rasti, in določa smernice prihodnjega razvoja Pomurja.

Priprava RRP se je pričela v mesecu septembru 2012, ko so člani RSR na svoji konstitutivni seji, dne 21. septembra, sprejeli **sklep o pripravi in načrt priprave programa** ter potrdili člane priprave RRP in njegova delovna telesa. Aktivnosti priprave RRP so se intenzivirale v letu 2013 in 2014 ter se nadaljevale in zaključile v letu 2015.

MGRT je 20. aprila 2015 izdalo **pozitivno mnenje na RRP 2014-2020** (št. dokumenta 303-19/2012-SVLR/18). Po pridobitvi mnenja in njegovi uskladitvi je **Razvojni svet Pomurske regije RRP 2014-2020 potrdil** na svoji **9. seji, dne 20. maja 2015**.

Naknadno je bil RRP 2014-2020 potrjen še na **Svetu Pomurske regije**, in sicer: **6. julija 2015** na **55. seji**.

REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM POMURJE 2014-2020 (POVZETEK)

Skladno z zastavljeno *vizijo*, bo v letu 2020 Pomurje

»pokrajina, ki svojim prebivalcem in obiskovalcem s trajnostnim razvojem zagotavlja sonaravno bivanje z okoljem, visoko kakovost življenja in celosten razvoj lastnih potencialov«.

Regija bo razvojno vizijo uresničevala:

- s podporo tehnološkemu razvoju, inovacijam, pospešenem prestrukturiranju gospodarstva in krepitvijo podjetništva,
- s spodbujanem vertikalnega in horizontalnega povezovanja in sodelovanja ter krepitvijo soodgovornosti za razvoj,
- z dvigom kakovosti turistične ponudbe, povečanjem njene prepoznavnosti in skupno promocijo turistične ponudbe,
- s spodbujanjem ustvarjalnosti in inovativnosti posameznikov,
- z zagotavljanjem zdravega življenjskega okolja in življenjskega sloga,

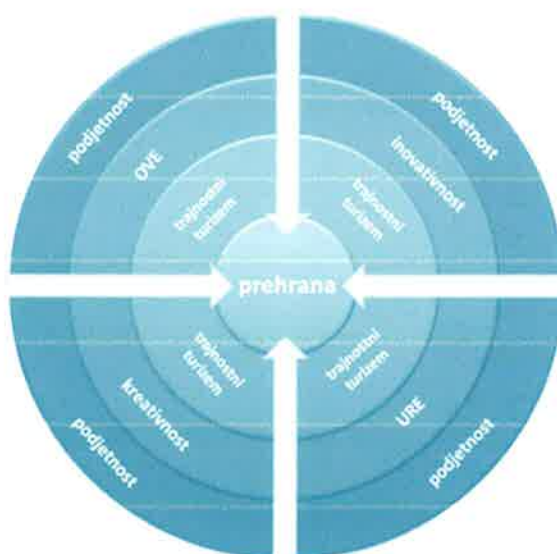
- z razvojem vrednot, identitete in kulturnih potencialov regije,
- z zagotovitvijo energetske samozadostnosti regije ter izboljšanjem stanja njene infrastrukturne opremljenosti,
- z zagotavljanjem lokalne (samo)oskrbe in dvigom ugleda kmetijstva.

Razvojno vizijo bo Pomurje uresničevalo z implementacijo ključnih regijskih in sektorskih projektov, spremljalo pa s kvantificiranimi cilji.

Razvojna specializacija predstavlja način osredotočenja in aktiviranja regijskega potenciala, ki omogoča razvojno prestrukturiranje regije v smeri njenih **dolgoročnih primerjalnih prednosti**.

Pomurje vidi razvojno specializacijo v **trajnostnih, integriranih in inovativnih rešitvah na področju prehrane in turizma**.

Programi in ukrepi bodo zato usmerjeni v podporo razvoju produktov in storitev, vezanih na proizvodnjo, predelavo in uporabo hrane ter na razvoj trajnostnih turističnih produktov in storitev. V okviru teh dveh močno integrativnih področij, se bo spodbujal tudi razvoj tehnoloških in netehnoloških inovacij, ki bodo osnovane na edinstvenih razlikovalnih prednostih in trajnostnem pozicioniranju regije.

Slika 1: Razvojna specializacija regije

Pomurje bo v programskem obdobju 2014-2020 zasledovalo naslednje štiri strateške cilje:

- STRATEŠKI CILJ 1: **razvoj konkurenčnega in zelenega gospodarstva**, temelječega na znanju, inovativnosti, podjetnosti, povezovanju in družbeni odgovornosti
- STRATEŠKI CILJ 2: **povečanje preskrbe z zdravo, ekološko pridelano hrano** iz lastnih virov
- STRATEŠKI CILJI 3: **zagotovitev spodbudnega družbenega okolja**, kjer vsi posamezniki stremijo k zdravju in v celoti razvijajo svoje potenciale.
- STRATEŠKI CILJI 4: **zagotovitev energetske samozadostnosti regije, izboljšanje stanja njene infrastrukturne opremljenosti** ob varovanju njenih naravnih virov.

S ciljem zasledovanja uravnoteženega regionalnega razvoja bodo horizontalno, v vseh razvojnih prioritetah, in vertikalno, skozi določena investicijska področja, podprti naslednji **horizontalni cilji in načela**:

- Trajnostni in skladen razvoj,
- Razvojno partnerstvo
- Enake možnosti in nediskriminacija
- Sodelovanje in povezovanje.

Pomurje bo svojo razvojno vizijo in zastavljene strateške cilje uresničevalo v okviru **štirih (4) razvojnih prioritet, devet (9) investicijskih področij in triindvajset (23) ukrepov**.

Slika 2: Prikaz prioritet, investicijskih področij in ukrepov RRP 2014-2020

RRP 2014-2020 v letu 2018

RRP se je v letu 2018 uresničeval skozi aktivnosti dogovora za razvoj regije ter skozi izvajanje projektov na podlagi javnih razpisov za pridobitev sredstev iz evropske kohezijske politike, podrobneje opisano v nadaljevanju.

DOGOVOR ZA RAZVOJ REGIJE

Dogovor za razvoj regije je ključni izvedbeni instrument regionalne politike v programskem obdobju 2014-2020, ki ga za obdobje štirih let skleneta minister, pristojen za regionalni razvoj in predsednik razvojnega sveta regije. Dogovor vključuje: (1) **regijske projekte** in (2) **sektorske projekte**, ki so ključni za razvojni preboj in razvojno specializacijo regije.

Regijski projekt je razvojni projekt, ki temelji na regionalnem razvojnem programu, uresničuje razvojne prioritete regije in izkorišča njene razvojne potenciale. Od lokalnega projekta se regijski razlikuje po celovitem reševanju določene problematike v okviru razvojne regije, oziroma širšem razvojnem vplivu na razvojno regijo in izven nje. Po pristojnosti običajno tudi sodi v več sektorjev oz. resorjev, kar je največkrat tudi razlog, da do njegove izvedbe težko pride.

Sektorski projekt pa je razvojni projekt, ki uresničuje program pristojnega ministrstva za doseganje ciljev na področju dela ministrstva in ima tudi pomemben vpliv na uresničevanje razvojnih prioritet v regiji.

Dogovor vključuje nekaj, za regijo ključnih regijskih in sektorskih projektov. Do izbora enih in drugih bo prišlo z dogovorom med državo in regijo prek **teritorialnega razvojnega dialoga**.

Prvi osnutek Dogovora za razvoj Pomurske regije 2016-2019 je bil potrjen na 16. redni seji RSR dne 9.12.2015 in na 59. redni seji SR dne 8.12.2015.

V Prvi osnutek dogovora za razvoj Pomurske regije 2016-2019 so bili uvrščeni **3 regijski in 2 sektorska projekta**: 1) Biosferno območje reke Mure (nosilec projekta Občina Velika Polana; 59,5 mio evrov), 2) Nadgradnja vodovoda sistema B (nosilec projekta Občina Rogašovci; 40,5 mio evrov), 3) Pomurje – družbeno odgovorna regija (nosilca projekta CZR Murska Sobota PORA Gornja Radgona; 12,4 mio evrov), 4) Izgradnja regijske komunalne infrastrukture (nosilec Mestna občina Murska Sobota; 65,7 mio evrov) in 5) Regijski reševalni center (nosilec projekta Mestna občina Murska Sobota; 10,0 mio evrov).

Aktivnosti povezane z Osnutkom Prvega Dogovora za razvoj Pomurske regije 2016-2019 so se v letu 2017 zaključile.

Dne 11.9.2017 je bila izvedena 24. redna seja RSR, kjer so se člani seznanili z aktualnimi informacijami glede Prvega dogovora za razvoj regij, s stanjem projekta Biosferno območje reke Mure ter s kriteriji in pogoji umestitve regijskih vsebin v okviru predlaganega projekta MOP-a Ohranjanje varstva okolja v porečju reke Mure ter sprejeli sklep, da projekt MOP-a Ohranjanje varstva okolja v okviru porečja reke Mure, ni več sestavni del Prvega dogovora za razvoj regije, temveč postane sektorski projekt, katerega koordinacijo naj prevzame MOP in pristojni zavod za upravljanje nature 2000 v porečju reke Mure (Zavod RS za varstvo narave, ZRSVN), ki naj zagotovi tudi sofinancerska sredstva.

V skladu z navodili smo MGRT v roku (15.9.2017) obvestili o sprejetem sklepu RSR glede Prvega dogovora za razvoj regij. Do podpisa Prvega dogovora za razvoj Pomurske regije ni prišlo.

V letu 2018 pa so se nadaljevale aktivnosti vezane na projekt **Biosferno območje reke Mure vs. Ohranjanje varstva okolja v okviru porečja reke Mure**:

V mesecu januarju je bil tematski sklop "Mura" opredeljen kot eden izmed ključnih programskih stebrov regionalnega razvoja.

Na delovnem sestanku partnerskih občin in predstavnikov DRSI, MOP in ZRSVN je ZRSVN predstavil strokovne izkušnje s pripravo podobnih projektov, namen tovrstnih projektov za konkretne akcije na področjih: voda, gozdovi ter kulturna krajina in opredelitev sredstev v deležu, v povezavi s vsebino – 50% za naravovarstvene aktivnosti, 30% za interpretacijo narave in 20% za vodenje projekta.

Sprejet je bil sklep, da RA Sinergija posreduje dokumentacijo o projektu, ki je bila že usklajena na ravni regije v okviru dogovora za razvoj regije, pri čemer se izloči občine, ki niso na območju NATURA 2000 reke Mure in vse aktivnosti, ki niso vezane na naravovarstvene aktivnosti in interpretacijo narave. Občine so pristopile k pripravi idejnega projekta in dogovorile, da se delovna skupina, skupaj s predstavniki ZRSVN, sestane s predstavniki MOP in jih seznanijo, da regija pristopa k nadaljnjim dogovorom o pripravi projekta in se dogovori o načinu in namenu koriščenja sredstev.

V mesecu februarju je potekala koordinacija aktivnosti, povezanih z Muro in preverjanjem statusa kohezijskega projekta "Biosfera".

S koordinatorjem projekta Biosferno območje reke Mure smo se dogovorili glede nadaljnjih aktivnosti v okviru projekta »Biosferno območje reke Mure«. Pripravili in posredovali smo dopis za občine, ki so v Naturi 2000 ob reki Muri. Na osnovi odziva s strani občin smo v mesecu marcu pripravili tabelarni pregled aktualnega stanja na projektu po posameznih občinah, ki so znotraj Nature 2000 ob reki Muri ter pripravili in posredovali zbrano aktualno stanje na projektu vodji projekta in nosilni RRA, RCMS.

V mesecu marcu je bil izveden sestanek s predstavniki ZRSVN, OE Maribor glede opredelitve njihovega stališča do kohezijskega projekta "Biosfera" ter morebitnega sodelovanja pri projektni prijavi.

V mesecu aprilu smo pripravili dokumente za prenos arhiva projekta, ki je bil pripravljen v okviru DRR, na nosilno občino Velika Polana.

Nadalje smo preverjali interes za pripravo kohezijskega projekta "Biosfera" pri regijskih deležnikih. Tako je na delovnem sestanku predstavnikov RCMS, RA Sinergija in PRA giz bil RCMS opredeljen kot regijski koordinator za aktivnosti, povezanih z Muro.

V navezavi na izhodišča, podana v kohezijskem projektu »Biosfera« je bil dosežen dogovor o pripravi temu komplementarnega projekta ob Muri v okviru programa sodelovanja Lokalnih akcijskih skupin (podukrep PRP 19.3). Vodilni partner te prijave bo PRA giz/LAS Prlekija, sodelujoče pa LAS Goričko in LAS PDL ter sosednje LAS Ovtar, Vulkanland in Međimurski doli i bregi.

V mesecu maju je bil izveden sestanek z ZRSVN, OE Maribor glede sodelovanja pri projektu LIFE in strokovne podpore kohezijskemu projektu "Biosfera" ter sestanek z regijskimi deležniki glede aktivnosti, povezanih z Muro.

V mesecu juniju je bil izveden sestanek na MOP, na katerem smo se uskladili glede potrebnih nadaljnjih aktivnosti za pripravo regijskega projekta, podane so bile smernice glede vsebine, projektnega partnerstva, finančne opredelitve projekta in zahteva po skladnosti projekta s PUN 2000 in pravili evropske kohezijske politike. Informacija o tem je bila podana tudi na četrtem (4.) delovnem sestanku partnerskih občin, ZRSVN in MOP v Veliki Polani.

V obdobju med julijem in septembrom je Prleška razvojna agencija zasnovala prijavo in konstituirala projektno partnerstvo za nameravani projekt ob Muri. V zvezi s tem je bil na PRA giz opravljen tudi izčrpen sestanek s predstavniki ZRSVN iz Maribora, kjer so sodelujoče institucije natančno pregledale komplementarnost pristopov k projektom, financiranih iz kohezije, programa LIFE in mehanizma LEADER/CLLD.

Prostorsko umeščanje interesov občin in NVO v aktivnosti in investicije ob Muri ob pravočasnem načrtovanju ne bi smelo biti problematično. PRA giz je na podlagi tega načelnega dogovora oblikovala partnerstvo slovenskih LAS ob Muri za prijavo projekta Učne poti ob Muri.

Drugo povabilo razvojnim svetom regij

Dne 13.11.2017 je MGRT objavilo **Povabilo razvojnim svetom regij za dopolnitev dogovora za razvoj regije – drugo povabilo**, ki je bilo dne 5.12.2017 spremenjeno oz. dopolnjeno. Prvotni rok za oddajo dopolnjenega osnutka dogovora, tj. 15.1.2018 je bil s spremembo povabila podaljšan do 15.2.2018.

Na podlagi povabila so do sofinanciranja iz sredstev evropske kohezijske politike (EKS) v obdobju 2014-2020 upravičene vsebine po sledečih prednostnih naložbah (PN):

- PN 3.1. Spodbujanje podjetništva – poslovna infrastruktura (ekonomsko poslovne cone) in pripadajoče storitve v regijah;
- PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti – gradnja regionalnih kolesarskih povezav za zagotavljanje trajnostni mobilnosti in ukrepi za zagotavljanje e-mobilnosti (javni mestni/medkrajevni avtobusni linijski promet);
- PN 5.1. Podpora naložbam za prilagajanje podnebnim spremembam – ukrepi za zmanjševanje poplavne ogroženosti;
- PN 6.1. Vlaganje v vodni sektor – Specifični cilj 1: Gradnja javne infrastrukture za odpadno vodo (velikost aglomeracije nad 2000 PE) in Specifični cilj 2: Gradnja javne infrastrukture za oskrbo s pitno vodo (vodovodni sistem nad 10.000 prebivalcev);
- PN 6.2. Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti (seznam prednostnih projektov izboljšanja stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov);
- PN 7.2. Izboljšanje regionalne mobilnosti (Strategija razvoja prometa v RS – izboljšanje prometnih povezav sekundarnih cest (državno prometno omrežje) na TEN-T omrežje.

Skupni obseg sredstev evropske kohezijske politike, za obe kohezijski regiji znaša 418,86 mio evrov, od tega je Kohezijski regiji Vzhodna Slovenija na razpolago 285,50 mio evrov in Kohezijski regiji Zahodna Slovenija 133,36 mio evrov.

V letu 2018 so se nadaljevale aktivnostmi v okviru **D drugega povabila za dogovor za razvoj pomurske regije**.

V mesecu januarju so bile občinam posredovane informacije z delovnega sestanka RRA z MGRT, SVRK, MZI in MOP v Lipici, izveden v decembru 2017 ter naknadno še zapisnik sestanka.

Nadalje smo izvedli serijo usklajevalnih srečanj za pripravo regijskih projektov na PN. 3.1. Spodbujanje podjetništva, PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti in PN 6.1. Vlaganje v vodni sektor.

Prav tako smo iskali in posredovali odgovore na odprta vprašanja v okviru priprave regijskih projektnih predlogov ter jih posredovali občinam in ostalim deležnikom. Komunikacija je potekala tudi na dnevni ravni, preko telefona, elektronske pošte oz. osebno. S potencialnimi prijavitelji (občinami) projektov so bili izvedeni usklajevalni sestanki ter ponujena pomoč in usmerjanje pri pripravi projektov.

Občinam, prijaviteljicam projektov na PN 4.4., smo posredovali s strani MZI pripravljen predlog dokumenta »Dogovor o sodelovanju pri izvajanju projekta gradnje regionalne kolesarske povezave za zagotavljanje trajnostne mobilnosti«, kot pomoč v primerih, ko bo nosilec projekta DRSI.

V mesecu januarju sta bili izvedeni tudi seji Odbora RSR za gospodarstvo, za PN 3.1. Spodbujanje podjetništva in Odbora za okolje, prostor in infrastrukturo, za PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti in PN. 6.1. Vlaganje v vodni sektor.

Člani odborov so obravnavali projektne predloge z vidika izpolnjevanje regijskih (specifičnih) meril ter pripravili seznam prioriteten regijskih projektov na PN 3.1., PN 4.4. in PN. 6.1. in ga posredovali v obravnavo in potrditev na RSR.

Dne 6.2.2018 je bila izvedena skupna seja RSR (26. redna seja) in SR (71. redna seja), na kateri so člani svetov potrdili uvrstitev najpomembnejših regijskih projektov v Dopolnjen osnutek dogovora za razvoj Pomurske regije in jih predlagali za izvedbo.

Dne 15.2.2018 je bila na MGRT oddana celotna dokumentacija Dopolnjenega osnutka dogovora za razvoj Pomurske regije za obdobje 2018-2020.

V okviru priprave **osnutka Dopolnjenega dogovora za razvoj Pomurja 2018-2020** je bilo identificiranih skupno **26 ključnih projektov**, v skupni višini **53,5 mio € načrtovanih investicij**, ki bodo omogočali izkoriščenje najpomembnejših razvojnih potencialov in prednosti regije, odpravljali ključne razvojne ovire regije in uresničevali njeno razvojno specializacijo, kot sledi iz tabele:

naziv projekta	nosilec projekta	ocenjena vrednost (v €)	vrednost sofinanciranja (v €)
3.1. SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA – LISTA A			
Spodbujanje podjetništva v Naturi 2000 – Poslovna cona Vūdina	OBČINA VELIKA POLANA	1.133.380,00	929.000,00
Razširitev industrijske poslovne cone	OBČINA LENDAVA	330.000,00	257.400,00
Širitev poslovne cone Ljutomer	OBČINA LJUTOMER	631.000,00	363.853,00
Spodbujanje podjetništva na območju KP Goričko	OBČINA ŠALOVCI	800.800,00	590.754,11
Gospodarska cona Turnišče	OBČINA TURNIŠČE	346.522,33	255.631,23

Severno obrtno industrijska cona - SOIC Murska Sobota – ureditev območja II. in delno III. faze	MESTNA OBČINA MURSKA SOBOTA	1.301.047,00	1.066.432,00
Ureditev Kmetijsko-poslovne cone Dobrovnik II. Faza	OBČINA DOBROVNIK	995.700,00	816.147,60
PONI Pomurje (Podjetno nad izzive)	RAZVOJNI CENTER MURSKA SOBOTA	1.031.850,00	1.031.850,00
4.4. SPODBUJANJE MULTIMODALNE URBANE MOBILNOSTI – LISTA A			
Daljinska kolesarska povezava med Občino Tišina, Mestno občino Murska Sobota in sosednjimi občinami	OBČINA TIŠINA	111.517,44	80.519,30
Daljinska kolesarska povezava med Mestno občino Murska Sobota in občino Puconci	MESTNA OBČINA MURSKA SOBOTA	775.937,00	223.125,78
Ureditev kolesarske povezave Ljutomer – Cven	OBČINA LJUTOMER	364.117,00	181.411,00
Kolesarske poti Gornja Radgona	OBČINA GORNJA RADGONA	238.799,92	99.739,93
Južna kolesarska povezava v Občini Beltinci in Občini Črenšovci	OBČINA BELTINCI	902.164,27	563.628,10
Kolesarska povezava med naselji in sosednjimi občinami ob državni cesti R2-438/1307 od naselja Črnci do naselja Vratja vas – 1.faza od naselja Črnci do konca naselja Žepovci	OBČINA APAČE	912.243,67	250.288,92
Kolesarsko omrežje Turnišče – Dobrovnik – Lendava	OBČINA DOBROVNIK	427.170,00	339.535,00
Izgradnja kolesarske povezave Lendava – Dobrovnik – Kobilje	OBČINA LENDAVA	1.058.100,00	485.832,13
Kolesarska steza Lendava - Velika Polana – Črenšovci	OBČINA VELIKA POLANA	1.194.521,22	630.572,85
6.1. VLAGANJE V VODNI SEKTOR – LISTA A			
NADGRADNJA VODOVODA SISTEMA B	OBČINA ROGAŠOVCI z 11 občinami in upravljalcem sistema B	33.975.595,00	27.441.395,00
NADGRADNJA VODOVODA SISTEMA C – 2. FAZA	OBČINA GORNJA RADGONA z Občino Apače in Sv. Jurij ob Ščavnici	7.025.792,64	5.674.589,00
3.1. SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA – LISTA B			
Obrtno-poslovna cona Cankova	OBČINA CANKOVA	810.000,00	650.000,00

6.1. VLAGANJE V VODNI SEKTOR – LISTA B			
Izgradnja čistilne naprave v Občini Radenci s hidravličnimi ukrepi na obstoječem kanalizacijskem omrežju	OBČINA RADENCI	8.199.532,00	5.118.518,00
Odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, v občini Odranci	OBČINA ODRANCI	1.463.907,00	1.019.935,20
Kanalizacijsko omrežje - naselje Kamensčak	OBČINA LJUTOMER	2.729.081,99	2.726.081,99
Odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, v občini Črenšovci	OBČINA ČRENŠOVCI	2.518.828,00	1.720.293,60
Odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, v občini Turnišče	OBČINA TURNIŠČE	2.346.303,38	1.921.560,15
Nadgradnja ČN Dobrovnik	OBČINA DOBROVNIK	489.558,00	401.277,08

Vir: Dopolnjen osnutek dogovora o razvoju Pomurske regije 2018-2020.

Seznam najpomembnejših projektov je vključeval najpomembnejše regijske projekte navedene na Listi A in Listi B.

Lista A razpolaga z višino razpoložljivih sredstev za regijo Pomurje, ki je bila potrjena na 13. redni seji Razvojnega sveta kohezijske regije Vzhodna Slovenija dne 4. decembra 2017, Lista B pa s sredstvi ne razpolaga. Regijski projekti na Listi B so v t.i. »čakalni vrsti«, v primeru ostanka sredstev se za izvedbo predlaga regijski projekt iz Liste B.

Dokumentacijo dopolnjenega dogovora smo posredovali tudi pomurskim občinam, članom SR in RSR.

V mesecu februarju smo s strani MGRT prejeli poziv za dopolnitev dopolnjenega osnutka DRR, ki se je navezoval predvsem na dopolnitve večine obrazcev št. 2 projektnih predlogov, pri prikazu okvirne celotne vrednosti po predvidenih virih financiranja, z navedbo podrobnejših virov financiranja. Dopolnitve smo pripravili in oddali v roku enega dne. Po prejemu dopolnjenih obrazcev št. 2 je MGRT le-te posredovalo v obravnavo na pristojna resorna ministrstva – MGRT, MZI in MOP.

Konec meseca marca so posamezne občine, predlagateljice projektov na PN 3.1. Spodbujanje podjetništva, s strani MGRT prejele prošnjo za dopolnitev projektnih predlogov, ki so jih v roku dopolnile.

V mesecu aprilu se je z regijo začel **TERITORIALNI RAZVOJNI DIALOG**:

Dne 10.4.2018 je bil v Ljubljani izveden delovni sestanek MGRT za nosilce projektov na PN 3.1. Spodbujanje podjetništva in dne 12.4.2018 delovni sestanek MGRT in MZI za nosilce projektov na PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti.

Zapisnik obeh delovnih sestankov je v sodelovanju z ministrstvom pripravil RCMS. V skladu z zapisnikom sestanka so bile za posamezne projekte navedene dodatne zahteve in pojasnila z rokom do 20.4.2018. Nosilke projektov so podale svoja dodatna pojasnila oz. obrazložitve in jih

posredovale na RCMS, ki je vsa pojasnila zbral ter jih do roka (20.4.2018) posredoval na MGRT (PN 3.1.) / MZI (PN 4.4.).

V mesecu maju smo s strani MZI prejeli sporočilo, da so bile za projekte na PN 4.4. predložene vse zahtevane dopolnitve in da ni več ovir za uvrstitev projektov v dogovor za razvoj regij. Soglasje MZI o uvrstitvi projektov v dogovor za razvoj regij smo prejeli v mesecu maju.

Prav tako smo v mesecu maju s strani MGRT prejeli soglasje o uvrstitvi projektov na PN 3.1., za sklop poslovna infrastruktura, v dogovor za razvoj regij.

Glede projekta PONI (Podjetno nad izzive) na PN 3.1., za sklop podporno okolje, so v mesecu aprilu in maju potekala usklajevanja in delovni sestanki med RRA giz in MGRT, vključujoč SVRK, glede še odprtih (vsebinskih) vprašanj in priprave dokumenta DIIP, v katerega je vključenih vseh 12 regij, nosilna regija je RRA Koroška. Prav tako je bila podpisana Konzorcijska pogodba o skupni izvedbi projekta s strani vseh 12 regij. Soglasje MGRT k uvrstitvi projekta v dogovor za razvoj regij smo prejeli v mesecu juniju.

Teritorialni razvojni dialog v obliki delovnega sestanka z MGRT in MOP o predloženih projektih na PN 6.1. Vlaganje v vodni sektor ni bil izveden.

V mesecu maju smo v vednost prejeli poziv MOP, ki se je nanašal na dopolnitev projektnih predlogov specifičnega cilja 1: odpadne vode (kanalizacija). Regija v tem pozivu ni bila vključena, ker je prioriteta regije dana projektoma nadgradnje vodovoda B in C. V mesecu juniju pa smo prejeli dopis MOP (soglasje), vezan na projekte vodooskrbe, kamor sta vključena tudi regijska projekta nadgradnje vodovoda, kjer MOP predlaga in soglaša, da se ti projekti, navedeni na seznamu, uvrstijo v dogovor za razvoj regij, vendar pod določenimi pogoji - v ospredju je bil pogoj, da se zagotovi realokacija sredstev v višini 80 mio evrov za te projekte (in se to zapiše v dogovor). V mesecu maju in juniju je potekala intenzivna komunikacija med RCMS, MGRT in MOP, glede obeh projektov vodooskrbe ter v juniju prav tako izveden delovni sestanek predstavnikov regije z MGRT in MOP, s ciljem preveritve, ali sta projekta nadgradnje vodovoda pripravljena za izvedbo, da bi ju lahko uvrstili v Dogovor za razvoj regij.

PODPIS DOGOVORA ZA RAZVOJ POMURSKE RAZVOJNE REGIJE

Prvi termin podpisa dogovora za razvoj Pomurske razvojne regije s strani MGRT je bil 1.6.2018, kar ni bilo izvedljivo z vidika sprejema in potrditve dokumenta s strani regijskih organov. Dokument ni vseboval vseh predloženih regijskih projektov (ni vključeval projekta vodooskrbe na PN 6.1).

Dne 7.6.2018 je potekala skupna seja RSR in SR (73. redna seja) z osrednjo točko dnevnega reda: dogovor za razvoj Pomurske razvojne regije – predlog za podpis.

Člani obeh svetov so sprejeli proceduralni sklep, da o predlogu dogovora (delni, ki ni vključeval vseh regijskih projektov) na (tej) seji ne bodo glasovali.

V nadaljevanju smo s strani MGRT prejeli dokument dogovora za razvoj regije, ki je vseboval vse predložene projektne predloge regije.

Člani RSR so sprejeli (celovit) dokument Dogovor za razvoj Pomurske razvojne regije na 28. dopisni seji dne 21.6.2018, člani SR pa so dokument potrdili na 74. redni seji RSR dne 21.6.2018.

Dogovor za razvoj Pomurske razvojne regije sta podpisala minister za gospodarski razvoj in tehnologijo in predsednik Razvojnega sveta Pomurske regije **dne 4.7.2018 v Ljubljani**. Dogovor za razvoj pomurske regije smo posredovali tudi članom SR in RSR ter sodelujočim institucijam.

Dogovor vsebuje **19 regijskih projektov** (vsi projekti iz Liste A) v skupni vrednosti sofinanciranja (sredstva EU + SLO udeležba) **41.281.704,75 evrov**, od tega:

- PN 3.1. Spodbujanje podjetništva: 8 projektov v skupni višini sofinanciranja 5.311.067,94 evrov;
- PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti: 9 projektov v skupni višini sofinanciranja 2.854.652,81 evrov in
- PN 6.1. Vlaganje v vodni sektor: 2 projekta v skupni višini sofinanciranja 33.115.984,00 evrov.

Skupna vrednost vseh projektov regije je **53.556.257,48 evrov**.

Predstavitve dogovora za razvoj regij, s poudarkom na regijskih projektih kolesarskih povezav, je bila s strani MGRT in MZI predstavljena tudi v okviru sejma MOS v Celju, dne 12.9.2018.

V mesecu septembru (19.9. - 21.9.2018) je MGRT v Lipici organiziralo delovno srečanje, tudi na tematico podrobnejše predstavitve dogovora o razvoju regij in postopka priprave vloge za neposredno potrditev operacije.

Umeščeni projekti v dogovor za razvoj regije bodo šli v izvedbo po postopku **t.i. neposredne potrditve operacije** (in ne postopku javnega razpisa), ki predvideva pripravo vloge za neposredno potrditev operacije, ta se posreduje v pregled in potrditev na posredniški organ (MGRT/MZI/MOP), ki posreduje vlogo na organ upravljanja (SVRK), ki izda Odločbo o podpori operacije.

VLOGA ZA NEPOSREDNO POTRDI TEV OPERACIJE - aktivnosti

V mesecu juliju smo nosilce projektov na PN 3.1. Spodbujanje podjetništva obvestili o objavi posodobljenih Smernic za pripravo vlog, o posodobljenem seznamu vprašanj in odgovorov ter objavi prosojnic iz izobraževanj na spletni strani MGRT ter v avgustu nosilcem projektov posredovali prejeta Pojasnila v povezavi s pripravo projektov za NPO.

Konec meseca septembra je bil organiziran delovni sestanek s predstavniki MGRT in nosilci projektov DRR v okviru PN 3.1. Spodbujanje podjetništva na temo priprave dokumentacije in vloge za NPO (konkretno).

V začetku meseca oktobra pa je bil izveden delovni sestanek s predstavniki MZI in nosilci projektov v okviru PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti na temo priprave dokumentacije in vloge za NPO.

V mesecu decembru 2018 sta Razvojni center Murska Sobota in Zavod za turizem in razvoj Lendava izvedla (interno) poizvedbo stanja projektov v okviru DRR na vseh prednostnih naložbah (PN 3.1., PN 4.4. in PN 6.1.).

V mesecu decembru je MOP v okviru PN 6.1. Vlaganje v vodni sektor, specifični cilj 2: Večja zanesljivost oskrbe z zdravstveno ustrezno pitno vodo poslal občinam Poziv k dopolnitvi

projektnih predlogov, z rokom predložitve dokumentacije 2 meseca (Nadgradnja vodovoda sistema B) oz. 4 mesece (Nadgradnja vodovoda sistema C – 2. Faza) od prejema poziva.

V obdobju poročanja smo se aktivno udeleževali delovnih sestankov oz. srečanj RRA, srečanj z MGRT in SVRK ter sestankov regij, predsednikov SR in RSR v okviru Kohezijske regije Vzhodna Slovenija. Vsebinska komunikacija je prav tako potekala tudi po elektronski poti, po telefonu ter o tem aktivno obveščali relevantne predstavnike oz. deležnike v Pomurju.

V nadaljevanju se dotikamo tudi vsebinskih področij oz. projektov, pomembnih za regijo:

Projekt Izgradnja Murske kolesarske poti

Vsebina projekta je predstavljala enega od stebrov projekta Biosferno območje reke Mure, predloženega v okviru Prvega poziva za dogovor za razvoj regij v letu 2015.

V letu 2017 so se začele konkretne aktivnosti za umestitev projekta Murskih kolesarskih poti v državni načrt razvojnega programa (NRP). V mesecu decembru 2017 so bile pomurske občine ob trasi seznanjene, da je bil projekt uspešno umeščen v Proračun RS, prav tako so prejele dokument DIIP, pripravljen s strani DRSI.

Aktivnosti se nadaljujejo v letu 2018, in sicer:

V mesecu januarju je bil izveden drugi (2.) delovni sestanek partnerskih občin in predstavnikov DRSI, MOP in ZRSVN Maribor v Veliki Polani, kjer so se občine seznanile z izvedenimi aktivnostmi in stanjem na projektu, z ugotovitvijo, da bo potrebno delno novelirati dokumentacijo Murske kolesarske poti, ker so bili določeni odseki že narejeni oz. so nastopili razlogi za to, da bo potrebno obnoviti soglasja k dokumentaciji za izvedbo. Občine na osnovi obstoječih podatkov pa pripravijo predlog izvedbe kolesarske poti po njihovi občini za obdobje 6 let, pri tem pa upoštevajo kot prioriteto urejanje odsekov, ki zagotavljajo varnost in zveznost poti na področju celotne trase.

Tretji (3.) delovni sestanek partnerskih občin in regijskih deležnikov je bil izveden v mesecu aprilu, kjer so se občine seznanile s postopkom novelacije trase Murske kolesarske poti po posameznih občinah, potrdile predlagano razdelitev stroškov priprave novelacije trase ter se dogovorile, da se organizira sestanek z Ministrstvom za infrastrukturo - DRSI z namenom pridobitve soglasja za predlagane novelacije trase ter dogovorov glede odprtih vprašanj.

V mesecu maju je Občina Velika Polana na DRSI naslovila prošnjo za sklic sestanka koordinacijske skupine s predstavniki DRSI na temo novelacije trase, ki je potekal v mesecu juniju v Ljubljani.

Po izvedbi sestanka je bil v mesecu juniju sklican četrti (4.) delovni sestanek partnerskih občin s ciljem seznanitve o zaključkih sestanka na DRSI ter dogovora o nadaljnjih korakih novelacije Murske kolesarske poti.

Aktivnosti koordinira in usklajuje imenovana koordinacijska skupina, ki jo sestavljajo: Občina Velika Polana - koordinator, Občina Križevci pri Ljutomeru, Mestna občina Murska Sobota, Občina Apače, Občina Lendava ter Razvojni center Murska Sobota.

Na navedenih delovnih sestankih je bil predstavljen tudi projekt »**Amazon of Europe Bike Trail**«, v katerem sodeluje Občina Velika Polana in predstavlja nadaljevanje same izgradnje Murske kolesarske poti (MKP). Občina Velika Polana zastopa interese vseh občin ob MKP, saj bodo le-te

udeležene pri vzpostavitvi infrastrukture in skupnih promocijskih aktivnosti. Cilj projekta je podpreti vzpostavitev čezmejne kolesarske poti in ustvariti edinstveno blagovno znamko za kolesarski turizem - Kolesarska pot »Evropska Amazonka« - skozi povezavo obstoječih in izgradnjo novih kolesarskih poti v regiji. Kolesarska pot se bo razvila na območju načrtovanega čezmejnega biosfernega območja Mura-Drava-Donava med Avstrijo, Slovenijo, Hrvaško, Madžarsko in Srbijo, doprinesla gospodarske koristi lokalnemu prebivalstvu ter s tem povečala tudi podporo biosfernemu območju.

Prav tako so bile predstavljene izvedene in načrtovane aktivnosti v okviru projekta »**Coop MDD, Čezmejni program upravljanja 5 - državnega UNESCO Biosfernega območja »Mura-Drava-Donava**« in sicer: Akcijski načrt obnove rečnih in obrečnih habitatov ter doživljanja narave na območju Natura 2000 Mura, ki ga bo pripravljala ZRSVN, projektni partner.

Biosferno območje MURA za vključitev na seznam Biosfernih območij pri UNESCO

Na delovnih sestankih je bil s strani predstavnikov MOP predstavljen doseženi postopek vpisa UNESCO Biosfernega območja Mura-Drava-Donava pri Unescu programu Človek in biosfera ter tematika vezana na dopolnitev vloge.

Na prošnjo Občine Velika Polana, ki v regiji koordinira pripravo vloge oz. dokumentacije za razglasitev čezmejnega biosfernega območja MAB Mura-Drava-Donava pri Unescovem programu Človek in biosfera smo v mesecu juniju posredovali Regionalni razvojni program Pomurje 2014-2020, s prilogami, sklep RSR glede uvrstitve najpomembnejših projektov v dogovor za razvoj regije (2015, projekt Biosferno območje reke Mure) ter pripravili povzetek RRP, vezan na Biosferno območje Mura.

Podpisan je bil dogovor o Obmurskem razvojnem partnerstvu.

V mesecu juliju je bilo na letni konferenci Programa UNESCO Človek in Biosfera v Palembangu v Indoneziji razglašeno **Biosferno območje Mura, prvo pet – državno biosferno območje na svetu (Slovenija, Avstrija, Hrvaška, Madžarska in Srbija)** ter četrto območje s tem UNESCO nazivom v Sloveniji.

Mura s svojim porečjem s tem vstopa na svetovni zemljevid najrednejših območij narave.

LETO 2018

V skladu z izvedenimi aktivnostmi dogovora za razvoj regij – drugo povabilo, podrobneje opisanih v prejšnjem poglavju, sprememb, neposrednih z izvajanjem RRP ne beležimo.

Do konca leta 2018 na posredniško telo (resorno ministrstvo) ni bila oddana še nobena vloga za neposredno potrditev operacije za projekte iz dogovora za razvoj regije.

Predvidevamo, da bo večina vlog oddana v letu 2019. Vloge, ki bodo oddane do konca junija, bodo predvidoma odločitev o podpori operacije s strani SVRK prejele do konca leta 2019.

SPREMEMBE POMEMBNE ZA IZVAJANJE RRP

ter njihov vpliv na doseganje ciljev

Regionalni razvojni program Pomurje 2014-2020 sta najvišja organa – RSR in SR - v Pomurski regiji potrdila v mesecu maju oz. juliju 2015.

PRVO POVABILO ZA DOGOVOR ZA RAZVOJ REGIJE

Osnutek dogovora za razvoj Pomurske regije 2016-2019 je bil na MGRT predložen v mesecu decembru 2015.

Teritorialni razvojni dialog za prvi dogovor za razvoj regij se je pričel v letu 2016 in zaključil v letu 2017.

Pomurska regija prvega dogovora za razvoj regije **ni podpisala**. Sprejeta je bila odločitev, da se predlagan projekt s strani MOP *Ohranjanje varstva okolja v okviru porečja reke Mure* izvede kot sektorski projekt MOP.

DRUGO POVABILO ZA DOGOVOR ZA RAZVOJ REGIJE

Osnutek **Dopolnjenega dogovora za razvoj Pomurje 2018-2020** je bil na MGRT predložen v mesecu februarju 2018.

Teritorialni razvojni dialog v okviru drugega povabila za dogovor za razvoj regij se je pričel v mesecu aprilu 2018.

Dogovor za razvoj Pomurske razvojne regije je bil **podpisan 4. julija 2018** in vključuje **19 regijskih projektov**.

NAPREDEK PRI DOSEGANJU CILJEV z uporabo fizičnih in finančnih kazalnikov

RRP 2014-2020 vključuje kvantificirane cilje z fizičnimi kazalniki, na nivoju strateških ciljev, ki so navedeni v nadaljevanju:

strateški cilj	kazalnik (U) učinka, (R) rezultata, (V) vpliva	izhodišče	cilj 2023	vir
1. razvoj konkurenčnega in zelenega gospodarstva, temelječega na znanju, inovativnosti, podjetnosti, povezovanju in družbeni odgovornosti	(U) število gospodarskih subjektov, ki prejmejo podporo za produktne naložbe	0	300	spremljanje
	(R) število na novo ustvarjenih delovnih mest v gospodarskih družbah, v katera so bila vložena sredstva	0	600	spremljanje
	(V) zmanjšanje zaostanka neto dodane vrednosti na zaposlenega v gospodarskih družbah za slovenskim povprečjem	28,5% (2013)	23,0%	spremljanje
2. povečanje preskrbe z zdravo, ekološko pridelano hrano iz lastnih virov	(U) število izvedenih izobraževanj, osveščanj in promocij ciljnih skupin	0	15	spremljanje
	(R) število kmetijskih gospodarstev z ekološko pridelavo	40	60	SURS
	(V) povečanje kmetijskih zemljišč v uporabi z ekološko pridelavo (glede na vsa kmetijska zemljišča v uporabi)	0,9	3,0	SURS
3. zagotovitev spodbudnega družbenega okolja, kjer vsi posamezniki stremijo k zdravju in v celoti razvijajo svoje potencialne	(U) število udeležencev v programu spodbude za zaposlitev	0	1.200	spremljanje
	(R) delež oseb zaposlenih ob izhodu (spodbude za zaposlitve)	n.p.	55%	spremljanje
	(V) zmanjšanje stopnje registrirane brezposelnosti	18,1%	15,0%	SURS
4. zagotovitev energetske samozadostnosti regije, izboljšanje stanja njene infrastrukturne opremljenosti ob varovanju njenih naravnih virov	(U) dodatne zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov	0	5 MW	AN URE LEA Pomurje
	(R) delež rabe bruto končne energije iz OVE pri oskrbi s toploto	39,7%	45,0%	AN URE LEA Pomurje
	(V) povečanje količine letno pridobljene energije iz OVE	648 GWh	1000 GWh	AN URE LEA Pomurje

Presečno obdobje, ki si ga zastavljamo za pregled doseganja kvantificiranih ciljev z fizičnimi kazalniki, je leto 2020.

EVROPSKA KOHEZIJSKA POLITIKA 2014-2020 IN PROJEKTI POMURSKE REGIJE

Izvajanje projektov oz. operacij iz RRP 2014-2020, predvsem v okviru javnih razpisov po posameznih prednostnih oseh oz. naložbah iz naslova Evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020 (podlaga je Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020) je v teku, nekateri med njimi so se sicer (glede na dostopne podatke na spletni strani www.eu-skladi) že zaključili, vendar s kazalniki zaključenih projektov ne razpolagamo.

V Pomurju je po dostopnih podatkih¹ v obdobju 2016-2023 v izvajanju skupaj 265 projektov v skupni višini upravičenih izdatkov (ESRR/ESS/EK) 35.914.950,26 evrov, od tega v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) 160 projektov, v skupni višini 23.876.751,28 evrov, Evropskega socialnega sklada (ESS) 94 projektov, v skupni višini 10.779.715,61 evrov ter iz Kohezijskega sklada (KS) 11 projektov v skupni višini 1.258.483,37 evrov.

V letu 2018 se je zaključilo 119 projektov v skupni višini upravičenih izdatkov 5.987.841,71 evrov, na novo pa se je začelo v letu 2018 izvajati skupaj 70 projektov, v skupni višini upravičenih izdatkov 13.326.149,62 evrov, ostali projekti so še v izvajanju.

Sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR)

Na prednostni osi (PO) 1: Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja (v skladu s Pametno specializacijo) so se v letu 2018 začeli izvajati 4 raziskovalni razvojni projekti pomurskih podjetij, v skupni višini upravičenih izdatkov 6.714.047,37 evrov.

Na PO 3: Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast se je v letu 2018 začelo izvajati 26 projektov pomurskih podjetij na področjih podpore in pomoči potencialnim in obstoječim podjetjem, elektronskega poslovanja, s ciljem vstopa v globalne verige vrednosti, uveljavljanja MSP na tujih trgih in zvišanja stopnje internacionalizacije v podjetjih, spodbujanja ali povečevanja proizvodnje polproizvodov na področju predelave in obdelave lesa in lesnih tvoriv, uvajanje izboljšav poslovnih procesov v podjetjih ter izvajanje brezplačnih storitev za ciljne skupine v okviru subjektov inovativnega okolja.

Na področju turizma je v izvajanju 1 projekt Pro-turist destinacije Moravske Toplice v višini upravičenih izdatkov 225.000,00 evrov ter 3 projekti investicij v nove turistične kapacitete ali obnovo že obstoječih s ciljem povečane rabe obnovljivih virov energije in večje energetske in snovne učinkovitosti MSP.

Skupna višina upravičenih izdatkov za 30 projektov na tej osi je 4.453.674,06 evrov.

Sredstva Evropskega socialnega sklada (ESS)

Na PO 8: Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile se je v letu 2018 začelo izvajati 32 projektov, ki so pridobili sredstva za zaposlitev pomočnikov vzgojiteljev začetnikov v vrtcih in šolah ter mladih (15-29 let), iskalcev prve zaposlitve in brezposelnih mladih na področju mladinskega dela v mladinskem sektorju, v skupni višini upravičenih stroškov 269.100,00 evrov.

Na PO 9: Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine so se v letu 2018 začeli izvajati 3, od tega 1 projekt na področju socialne aktivacije ter 2 projekta za krepitev zaposljivosti in socialne vključenosti, tj. zaposlovanje pripadnikov ranljivih skupin na področju kulture, v skupni višini upravičenih stroškov 339.965,34 evrov.

¹Vir: www.eu-skladi, Seznam projektov, na dan 31.1.2019, SVRK.

Na PO 10: Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost je v letu 2018 v izvajanju 1 projekt vključevanja odraslih v vseživljenjsko učenje, s ciljem izboljšanja poklicnih kompetenc odraslih, ki so nižje izobraženi in manj usposobljeni, s poudarkom na starejših od 45 let, ki ga v obdobju 2018-2022 izvaja Ljudska univerza Murska Sobota, v skupni višini upravičenih izdatkov 1.549.371,85 evrov.

Sredstva Kohezijskega sklada (KS)

V okviru KS je 5 projektov občin (Mestna občina Murska Sobota, Beltinci, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer), v skupni višini upravičenih stroškov 234.215,60 evrov na podlagi aktivnosti v okviru celostnih prometnih strategij že zaključenih.

V izvajanju pa je ostalih 6 projektov v skupni višini upravičenih stroškov 1.024.267,77 evrov. To so projekti občin (Mestna občina Murska Sobota, Beltinci, Gornja Radgona, Ljutomer in Radenci), ki se izvajajo na področju trajnostne rabe in proizvodnje energije ter pametna omrežja. Gre za dodelitev nepovratnih sredstev na podlagi javnega razpisa posameznim občinam za sofinanciranje operacij, ki predstavljajo investicije v infrastrukturo za pešce, infrastrukturo za kolesarje in avtobusna postajališča.

Z informacijo (javno dostopni podatki) o dejanskih izplačilih po posameznih projektih ne razpolagamo.

V navedenih podatkih vsi projekti, ki se izvajajo na območju regije niso zajeti, saj se projekti, ki se izvajajo na ravni celotne Slovenije, evidentirajo glede na sedež (lokacijo) upravičenca operacije in ne vsebujejo podatka o kraju izvajanja, ki je ključen za analizo. Lokacija upravičenca je lahko drugačna od kraja izvajanja operacije.

V skladu z Uredbo o regionalnih razvojnih programih (Uradni list RS, št. 69/12 in 78/15) mora RRA spremljati kazalnike RRP in izvajanje dogovorov z informacijskim sistemom MGRT. RRA dostopa do informacijskega sistema MGRT oz. podatkov glede kazalnikov na ravni regije še nima. Prav tako se projekti iz podpisanega Dogovora za razvoj Pomurske razvojne regije še ne izvajajo. Predvidevamo, da se bodo posamezni projekti začeli izvajati v letu 2019.

V skladu z navedenim informacij glede doseganja kvantificiranih ciljev z fizičnimi podatki na tem mestu (še) ne moremo podati.

DOSEŽENI UČINKI

po izvedbi posameznih ukrepov in projektov

Glede na dejstvo, da je izvajanje projektnih predlogov iz RRP 2014-2020, predvsem v okviru javnih razpisov evropske kohezijske politike 2014-2020 v teku, pri čemer so se nekateri projekti že zaključili, vendar s kazalniki zaključenih projektov ne razpolagamo, zato konkretnih informacij glede doseganja učinkov po izvedbi posameznih ukrepov in projektov na tem mestu, (še) ne moremo podati.

Pomurska regija **prvega dogovora za razvoj regije** (na podlagi povabila z novembra 2015) **ni podpisala**.

Na podlagi **drugega povabila** (november 2017) je Pomurska regija **dogovor za razvoj regije podpisala v mesecu juliju 2018**.

Do konca leta 2018 na posredniško telo (resorno ministrstvo) ni bila oddana še nobena vloga za neposredno potrditev operacije za projekte iz dogovora za razvoj regije (drugo povabilo), kar pomeni, da se projekti v letu 2018 še niso pričeli izvajati.

Predvidevamo, da bo večina vlog za neposredno potrditev operacije oddana v letu 2019. Projekti, ki bodo v letu 2019 prejeli Odločitev o podpori operacije s strani organa upravljanja SVRK se bodo lahko začeli izvajati v letu 2019.

POROČILO o izvajanju evropske kohezijske politike 2014-2020 za obdobje od januarja 2014 do decembra 2018 za Cilj: naložbe za rast in nova delovna mesta

Slovenija ima po OP EKP (različica 3.2 v letu 2017, po spremembi) v obdobju 2014–2020 do konca leta 2023 na voljo 3.067.924.925 evrov (EU del) vseh razpoložljivih sredstev, od tega

- ESRR 1.416.685.363 evrov,
- ESS 718.769.595 evrov,
- KS 914.046.895 evrov,
- YEI 18.423.072 evrov.

Iz Poročila SVRK o izvajanju evropske kohezijske politike 2014-2020 za obdobje od januarja 2014 do decembra 2018 za Cilj: naložbe za rast in nova delovna mesta izhaja, da je bilo do konca decembra 2018 izdanih 392 (2017: 282) odločitev o podpori projekta/operacije, dodeljenih 2.327.284.762 evrov (EU del) sredstev (2017: 1.710.604.418 evrov), kar znaša 76% razpoložljivih sredstev (2017: 56%), od tega znašajo pogodbeno vezana sredstva 1.842.044.670 evrov (del EU) (2017: 1.630.229.729 evrov), ki predstavljajo 60% razpoložljivih sredstev (2017: 53%).

Potrjenih je bilo 144 javnih razpisov, 48 neposrednih potrditev operacij (NPO) za programe, 159 NPO za projekte in štiri NPO za finančne instrumente. Za posamezne lokalne akcijske skupine (LAS) je bilo izdanih 37 odločitev o podpori za strategije lokalnega razvoja.

Do konca leta 2018 je bilo realiziranih izplačil iz proračuna RS 588.226.804 evrov (EU del, v letu 2017 392.682.585 evrov, EU del) sredstev, kar predstavlja slabih 19% razpoložljivih sredstev (2017: 13%), certificirani izdatki v tem obdobju pa znašajo 496.580.623 evrov (EU del) (2017: 175.060.007 evrov), kar pomeni 16% razpoložljivih sredstev (2017: 6%).

Konec leta 2018 je Sloveniji uspelo realizirati pravilo N+3, kar pomeni, da je do konca leta uspešno realizirala za leto 2015 dodeljene pravice porabe v višini 304 mio evrov sredstev EKS, ki so morali biti certificirani do konca leta 2018.

Kumulativno je Slovenija Evropski Komisiji do konca leta potrdila upravičeno porabo dodeljenih sredstev v že navedeni višini certificiranih izdatkov 496.580.623 evrov.

Po podrobnejšem pregledu po posameznih oseh OP EKS 2014-2020 so v poročilu izpostavljeni sledeči projekti v izvajanju (izdane odločbe o podpori) Pomurske regije:

- *Prednostna os 4: Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja:*
PN 4.1. Spodbujanje energetske učinkovitosti – projekt celovite preнове javnih stavb v lasti RS (UE Lendava);
- *Prednostna os 6: Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti:*
PN 6.2. Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev – Vzdrževanje kmetijske krajine za ptice in metulje na Goričkem – Gorički travniki;
PN 6.3. Ukrepi za izboljšanje urbanega okolja, oživitev mest, sanacijo in dekontaminacijo degradiranih zemljišč – izvajajo ukrepi urbanega razvoja v okviru CTN – celostnih teritorialnih naložb, kjer so upravičenke mestne občine, med njimi tudi Mestna občina Murska Sobota; projekt Vrata v Pomurje – regijski promocijski center, Prenova mestnega središča, 1. faza;

- *Prednostna os 7: Gradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti:*
PN 7.2. Izboljšanje regionalne mobilnosti s povezovanjem sekundarnih in terciarnih prometnih vozlišč z infrastrukturo TEN-T, vključno preko multimodalnih vozlišč – gradnja obvoznice Murska Sobota v dolžini 2,7 km (1. etapa) v skupni višini 6,4 mio evrov – zaključen projekt;
- *Prednostna os 9: Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine:*
PN 9.5. Vlaganja v okviru strategij lokalnega razvoja – potrjene Strategije lokalnega razvoja (SLR), ki jih izvajajo Lokalne akcijske skupine (LAS) – LAS Goričko 2020, LAS Pri dobrih ljudeh 2020 in LAS Prlekija.

Lokalne akcijske skupine v Pomurju

Pomurski LAS so do konca leta 2018 objavili 2 javna poziva za predložitev projektov na območju, enega za pridobitev sredstev iz ESRR in enega za pridobitev sredstev iz EKSRP.

LAS Goričko

V okviru poziva za pridobitev sredstev iz ESRR je bilo potrjenih 9 projektov v skupni vrednosti 703.729,47 evrov, v izvajanju sta 2 projekta, skupna višina izplačil iz ESRR v letu 2018 je bila 366.710,10 evrov.

V okviru poziva za pridobitev sredstev iz EKSRP je bilo potrjenih 9 projektov v skupni vrednosti 801.534,25 evrov, v izvajanju je 5 projektov. Izplačil v letu 2018 ni bilo.

LAS Pri dobrih ljudeh

V okviru poziva za pridobitev sredstev iz ESRR je bilo potrjenih 8 projektov v skupni vrednosti 521.251,25 evrov, od tega je skupna vrednost ESRR sredstev 354.389,67 evrov. V izvajanju je 8 projektov, skupna višina izplačil iz ESRR v letu 2018 je bila 329.599,68 evrov.

V okviru poziva za pridobitev sredstev iz EKSRP je bilo potrjenih 5 projektov v skupni vrednosti 417.672,73 evrov, od tega je skupna vrednost EKSRP sredstev 288.809,77 evrov. V izvajanju je 5 projektov. Izplačil v letu 2018 ni bilo.

LAS Prlekija

V okviru poziva za pridobitev sredstev iz ESRR je bilo potrjenih 9 projektov v skupni vrednosti 406.097,16 evrov, v izvajanju je 9 projektov, skupna višina izplačil iz ESRR v letu 2018 je bila 268.977,49 evrov.

V okviru poziva za pridobitev sredstev iz EKSRP je bilo potrjenih 10 projektov v skupni vrednosti 937.232,52 evrov, v izvajanju je 10 projektov, skupna višina izplačil iz EKSRP v letu 2018 je bila 163.533,25 evrov.

POMEMBNE TEŽAVE

pri izvajanju RRP in sprejeti ukrepi za njihovo odpravo

Izhodišče 2016

Glavni cilj Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020 (OP) je zmanjšanje razvojnih razlik med regijami, vendar Izvedbeni načrt operativnega programa (INOP) temu cilju na področju aktivnosti dogovora za razvoj regije ni sledil, saj so pravice porabe bile razdeljene po posameznih resorjih, pristojno ministrstvo MGRT, pa pravic porabe za sredstva v okviru dogovorov za razvoj regije, ni imelo.

Leto 2017

To je tudi razlog aktivnejšega pristopa akterjev k reševanju nastale problematike in iskanju sredstev za izvedbo dogovorov za razvoj regij v letu 2017, ki je rezultiral z objavo Drugega povabila za dogovor za razvoj regij v mesecu novembru. V okviru drugega povabila je na razpolago skupaj za obe kohezijski regiji 418,86 mio evrov sredstev evropske kohezijske politike, od tega za Kohezijsko regijo Vzhodna Slovenija 285,50 mio evrov in Kohezijsko regijo Zahodna Slovenija 133,36 mio evrov.

Leto 2018

Podpisan Dogovor za razvoj Pomurske razvojne regije vsebuje 19 regijskih projektov v skupni vrednosti sofinanciranja (sredstva EU + SLO udeležba) 41.281.704,75 evrov. Skupna vrednost projektov vseh projektov regije je 53.556.257,48 evrov.

Do konca leta 2018 na posredniško telo (resorno ministrstvo) ni bila oddana še nobena vloga za neposredno potrditev operacije za projekte iz dogovora za razvoj regije (drugo povabilo).

Predvidevamo, da bo leto 2019 razgibano, tako z vidika priprave vlog za neposredno potrditev operacije s strani posameznih nosilcev projektov, kot tudi z vidika regijske koordinacije in sodelovanja s posameznimi resornimi ministrstvi na eni in nosilci projektov na drugi strani s ciljem pridobitve odločitve o podpori projekta, s čimer bo omogočena izvedba projektov. Časovna komponenta bo odigrala tu pomembno vlogo.

Pomurje je po stopnji razvitosti (161,8) tudi v aktualni finančni perspektivi 2014-2020 na zadnjem mestu med regijami, pri čemer se je razvojni zaostanek oz. razkorak med regijo in predzadnjo regijo po razvitosti v tem obdobju še povečal.

Vprašanja glede razvojnega preboja naše regije smo odprli v mesecu oktobru 2018, ko smo izvedli uvodno regijsko razvojno konferenco, s katero se je pričel postopek priprave novega razvojnega programa regije za novo programsko obdobje 2021-2027, ki mu je sledil niz delavnic oz. premišljevalnic z regijskimi deležniki, kompetentnimi sogovorniki in s vključevanjem splošne javnosti v luči strateškega razmisleka o prihodnjem razvoju naše regije v naslednjih 15-ih letih.

Z razmišljanjem zazrtim v prihodnost naše regije nadaljujemo v letu 2019.

Pripravila: Sabina Potočnik Magdič

Strokovna sodelavka

Odgovorna oseba: Bojan Kar

Direktor RCMS

